

AMAKUK

¹ Tupàn umume'u ma'e Amakuk pe ipuahu zàwenugar hexak kar pà izupe a'e.

Amakuk ize'eze'eg awer a'e

² O Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e. Tuweharupi aze'eg newe urepytywà àwàm henoz pà newe.

Aipo nereinu kwaw heze'eg.

Màràwè mehe urepytywà putar nehe. — Puruzuka haw, a'e newe tuweharupi.

Màràwè na'urepyro kwaw pe nehe.

³ Màràwè tuwe erexak kar ikatu 'ym ma'e tetea'u ihewe.

Màràwè tuwe nerezekaiw kwaw ikatu 'ym ma'e iapo haw rehe.

Ma'emumaw paw umàmàn wà heywyr. Puruzuka haw umàmàn wà heywyr no.

Taw nànnàn teko uzeàmàtyry'ym wà. Heta zeàmàtyry'ymaw ywy nànnàn.

⁴ A'e rupi ni amo teko nuweruzar kwaw neze'eg wà.

Ikatu haw nuweityk pixik kwaw ikatu 'ymaw.

Ikatu 'ym ma'e ikàg wera'u ikatu ma'e wanuwi wà.

Umuaiw ikatu haw wà.

Tupàn uwazar Amakuk ize'eg izupe

⁵ Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e uze'eg wemiaihu wanupe.

— Peme'e teko ywy peiwyr huwake har wanehe nehe. Pepytuhegatu pezemukuhem wanexak mehe nehe no.

Ta'e napezeruzar kwaw heremiapo rà
ko 'ar rehe har rehe nehe xe.

Aze mo amo umume'u peme wà, nezewe rehe we
napezeruzar iwer mo waze'eg rehe.

⁶ Amuryryw kar Mawiron pe har wanereko ihe
wà kury.

Teko puruzuka ma'e romo wanekon wà. Upu-
raraw kar ma'erahy amo teko wanupe wà.

Wyzài 'ar mehe iporomono wer zauxiapekwer
wanehe ywy nànan wà,

amo teko waiwy ipyro pà uzeupe wà.

⁷ Teko ywy nànanar ukyze katu wanuwi wà. Ukyze
katu wera'u wanuwi wà.

Weruzar kar uze'eg teko paw wanupe wà. Uzapo
kar ma'e amo wanupe uze'eg rupi katete
wà.

⁸ Waneimaw kawaru uzàn wera'u zàwàruhu ere-
opar her ma'e wanuwi wà.

Hehaite wera'u awarahu ywyxiguhu pe har
wanuwi wà.

Zauxiapekwer kawaru ku'az har ur waiko
weimaw waku'az wà.

Uzàn wà waiko multe wi wà.

Na'arewahy wiràhu u'ar wemiar rehe.

Na'arewahy zauxiapekwer ur wiràhu ài wà.

⁹ Zauxiapekwer ur waiko wà.

Ipuruzuka wer wàmàtyry'ymar wanehe
na'arewahy wà.

Wanur mehe umuhàmuhàz kyze haw oho waiko
wà.

Heta tetea'u wanemipyhyk kwer wà.

Waneta haw nuzawy kwaw ywyxiguhu yryhu izy-
wyr har waneta haw wà.

- 10 Zauxiapekwer Mawiron pe har uze'eg ury-wahyahy tuwihawete wanehe wà.
 Uze'eg zemueteahy amogwer tuwihaw wanehe wà no.
 Upuka tàpuzuhutàtà rehe wà.
 Uzapo uzeupir àwàm tawhu pàrirogaw rehe har wà. Wixe tawhu pupe ipyro pà wà.
- 11 A'e re oho wi uzenataromo amo tawhu pe wà no. Nuzawy kwaw ywytu kwe rupi ukwaw ma'e wà.
 Numuwete katu kwaw amo tupàn wà. Xo ukàgaw zo umuwete katu wà.

Amakuk uze'eze'eg wi no

- 12 O Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e. Tuweharupi ereikuwe ne.
 O hezar ikatuahy ma'e. Neremàno pixik kwaw nehe.
 Ereiko urepyro har romo. O Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e.
 Erexarexak Mawiron pe har ne wà.
 Eremono nekàgaw wanupe. A'e rupi upuner ure-rehe uzepykaw rehe wà nehe.
- 13 Mâràzàwe tuwe nerezuka kwaw a'e teko ne wà. Hemu'em teko wanupe wazuka pà wà. Iaiw ma'e romo wanekon wà.
 Nereha ikatuahy. Mâràzàwe tuwe ereme'e agwer iaiw ma'e rehe.
 Aze erexak teko ikatu 'ym ma'e iapo mehe wà, erekwahy wanehe ne.
 A'e rupi apuranu nerehe kury. Mawiron pe har uzuka amo teko uzewi ikatu wera'u ma'e wà.
 Mâràzàwe tuwe nereze'eg kwaw wazuka mehe ne.
- 14 Mâràzàwe tuwe erereko teko pira zàwe ne wà.

Nuzawy kwaw ma'ea'yr uzehe uzekaiw 'ym ma'e wà.

15 Mawiron pe har upyhyk amo teko wà.

Wapyhykaw nuzawy kwaw ipira pyhykaw wanupe.

Upurupyhyk upina pupe ukyhapari pupe wà.

Wenuhem 'y wi katu pe wà.

Hurywete Mawiron a'e pe wà. — Ikatuahy aipo pa, i'i uzeupeupe wà.

16 Wakyhapari nuzawy kwaw tupàn a'ua'u wanupe wà. Uzuka ma'ea'yr wanenataromo wà.

Omono imono pyr upina pe wà no.

Ta'e a'e ma'e umuigo kar pira pyhykar hemetarer katu ma'e romo a'e wà xe.

A'e rupi heta tetea'u wanemi'u ràm wanupe.

17 Aipo Mawiron pe har nupytu'u pixik kwaw amo teko wàmàtyry'ym ire wà nehe.

Aipo uzuka wiwi putar teko wà nehe, wapuhareko 'ym pà wà nehe.

2

Tupàn uwazar wi Amakuk ize'eg izupe no

¹ Azeupir putar heràpuz aiha katu ma'e rehe heme'e haw pe ihe nehe. Àro putar Tupàn ze'eg àwàm ihe nehe. Ma'in putar hepuranu haw iwazar pà nehe. Azeapyaka katu putar nehe.

² Na'e Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e uze'eg wà ihewe. Nezewe ize'eg awer.

— Erexak putar ma'e nepuahu zàwenugar nehe.

Emuapyk a'e neremixak kwer ywyrapewa'i rehe nehe. Emuapyk katu newe ma'e heremixak kar rà'm nehe.

Nezewe mehe wyzài teko upuner imugeta haw rehe wà nehe.

³ A'e ma'e neremixak rà'm 'ar nuhem kwaw a'e rihi.

Uhem putar azeharomoete nehe. Uzeapo putar nehe.

I'ar katu uhem etea'i kury.

A'e rupi — Kwa, iàrew tetea'u tur àwàm, aze ere izupe nehe, èàro nehe.

Ta'e a'e ma'e uzeapo putar i'ar kateteahy rehe a'e nehe xe.

⁴ Nezewe heze'eg newe heremimume'u rà'm xe kury.

— Ikatu 'ym ma'e waneko haw na'ikatuahy kwaw. Ikatu ma'e iapo har wikuwe putar wà nehe, ta'e uzeruzar tuwe Tupàn rehe wà xe.

Mawiron pe har wanehe uzepyk àwàm

⁵ Azeharomoete teko wanemetarer hemu'em uzar pe. Na'ikatu kwaw wiko wera'u ma'e waneko haw. Nupaw kwaw temetarer iputar haw. — Aputar we amo ihe, i'i uzeupeupe tuweharupi wà. Tuweharupi umàno ma'e kwer waneta haw uputar amo umàno ma'e kwer wà. Nezewegatete a'e teko uputar amo temetarer tuweharupi wà.

⁶ Teko heityk pyrer a'e wà, uze'eg zemueteahy Mawiron pe har wanehe wà. Uze'eg urywahyhy wanehe wà no. Nezewe uze'eg wanupe wà. — Pezeapo hemetarer katu ma'e romo amo teko wama'e ipyro pà. Pezemumikahy nehe. Aze penewer amo temetarer rehe amo pe, pemekuzar

kar penewer haw amo ae pe. Màràn kwarahy pemumaw putar agwer ma'e iapo pà nehe, i'i wanupe wà.

⁷ Pe Mawiron pe har pe. Na'arewahy peiko putar unewer ma'e romo nehe. Na'e wemetarer imur arer uze'eg putar peme wà nehe. — Pemekuzar putar penewer haw temetarer ime-myur inuromo nehe, i'i putar peme wà nehe. Peàmàtyry'ym putar a'e wà nehe. Pekyze putar wanuwi nehe. Weraha putar pema'e paw pewi a'e wà nehe.

⁸ Pemunar tetea'u ywy rehe har wama'e rehe. Na'arewahy uzapo putar nezewegatete haw peme a'e wà nehe no. Pemekuzar putar pemunar awer nehe, pepuruzuka awer nehe no. Peityk tawhu tetea'u wanehe har wama'e paw heraha pà. Pemekuzar putar penemiapo kwer nehe kury.

⁹ Pezemumikahy nehe, Mawiron puruzuka ma'e. Pemynehem penàpuz amogwer wama'e penemiraha kwer pupe. — Zaiko hemetarer katu ma'e romo kury. A'e rupi nuzeapo kwaw ikatu 'ym ma'e zaneve nehe. Zapuner zazepyro haw rehe zaneàmàtyry'ymar wanuwi nehe, peze zepe peiko.

¹⁰ Penemiapo kwer werur maranugar haw peànàm wanupe. Pezuka teko tetea'u pe wà. A'e rupi pemàno putar nehe kury.

¹¹ Te ita penàpuz ywyok rehe har a'e wà, te ywyrà penàpuz izita a'e wà no, uhapukaz pekutyr peaiw paw imume'u pà wà.

¹² Pezemumikahy nehe. Ta'e pezapo tawhu peneko haw puruzuka haw i'aromo xe, purehe imunar haw i'aromo no xe.

13 Pemuma'erekoahy e kar teko penemipyhyk kwer paw pe wà. Uzapo tàpuz tetea'u peme wà. Uzapo tawhu peme wà no. Nezewe rehe we tata wapy putar wanemiapo kwer nehe. Ukaz paw putar nehe. Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e ikàg wera'u ma'e wiko a'e ma'e iapo àràm romo a'e.

14 Yryhu tynehem 'y pupe. Nezewegatete ywy tynehem putar Tupàn ikàgaw ikwaw paw pupe nehe, ipuràg eteahy haw ikwaw paw pupe nehe no.

15 Ezemumikahy nehe. Emono muhàg win in- uromo har nerehe we har pe nehe. Uka'u putar nehe. Wenuhem putar wemyhar. Teko paw wexak putar ima'e 'ym mehe wà nehe.

16 Ne ae ereityk putar nezemuawate katu kar haw nehe. Maranugar haw nepyk putar nehe. Tupàn ikwahy haw nuzawy kwaw kanek por. U'u kar putar ipor newe nehe. Ereka'u putar ne nehe no. Teko nuze'egatu kwaw nerehe wà nehe. — Iaiw ma'e, i'i putar newe wà nehe.

17 Eremonohok ywyrà ywytyr apyr Irimano rehe har ne. A'e rupi amo nemumaw putar nehe kury. Erezuka ma'ea'yr tetea'u wà. A'e rupi ko 'ar rehe erekyze putar ma'ea'yr wanuwi nehe no. Agwer ma'e uzeapo putar wà nehe, ta'e erezapò ikatu 'ym ma'e tetea'u teko ywy nà'nànar wanupe xe. Ta'e erezuka ywy nà'nànar tetea'u ne wà xe.

18 Aipo tupàn ua'u hagamaw ikàg a'e. Nan. Awa uzapo a'e hagamaw opo pupe. Xo pu- rupe temu'emaw romo zo hekon a'e. Nupuner kwaw uze'egaw rehe. Màràzàwe tuwe amo teko uzeruzar amo ma'e wemiapo kwer rehe.

19 — Eme'e ty, aze ere hagapaw pe nehe, erezemumikahy putar nehe. — Epu'àm ty, aze ere izupe, erezemumikahy putar nehe. Aipo tupàn a'ua'u hagapaw upuner amo ze'eg herur haw rehe purupe. Nupuner kwaw. Iapo har uzàpewàn tupàn ua'u or pupe a'e, parat pupe a'e no. Nezewe rehe we nuikuwe pixik kwaw nehe.

20 Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e wiko wàpuzuhu ikatuahy ma'e pupe. Tuwe teko paw upytu'u uze'eg ire henataromo wà nehe.

3

Amakuk uze'eg Tupàn pe kury

1 Tupàn ze'eg imume'u har Amakuk her ma'e uze'eg putar Tupàn pe kury. Na'aw ize'eg awer xe kury.

2 — O Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e. Teko umume'u neremiapo kwer ihewe wà.

Akyze katu teko ihe kury.

Kwehe mehe erezapo purumupytuhegatu kar haw. Ezapo wi agwer ma'e ko 'ar rehe nehe kury.

Nezewe mehe urupuner putar hexakaw rehe ure nehe no.

Erekwahy iko ne.

Nezewe rehe we urepuhareko pe nehe.

3 Tupàn ur iko Enom ywy wi. Tupàn Ikatuahy Ma'e ur iko Pàrà ywytyr wi. Ikàgaw uhyape katu ma'e upyk ywak a'e. Ywy rehe har paw umume'u ikatu haw wà.

4 Heny katu tatainy ài.

Tatainy uhyape katu ipo rehe.

Ma'e pe teko uzeàmim putar ikàgaw wi wà. A'e ipo rehe uzeàmim ikàgaw a'e.

⁵ Ma'erahy ipuraraw paw oho waiko henataromo wà.

Ma'eahy haw puruzuka ma'e ur waiko haikweromo wà.

⁶ Aze upytu'u, ywy uryryryryz a'e.

Ume'e teko ywy nà̀nà̀nar wanehe. Ukyze katu a'e teko a'e mehe wà.

Ywytyr kwehe arer otohohog wà.

Ywytyruhu kwehe arer u'au'ar wà.

Izypy mehe arer we Tupàn wata a'e ywytyruhu rehe.

⁷ Aexak teko Kuxà ywy rehe har wazeputupy-tupykahy mehe ihe wà.

Aexak teko Minià ywy rehe har wakyze katu mehe ihe wà no.

⁸ Aipo erekwahy yrykawhu wanupe, Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e.

Aipo erekwahy yryhu wanupe.

Aipo a'e rupi erezur nereimaw kawaru waku'az wà.

Aipo a'e rupi erezur neàmàtyry'yamar waneityk arer romo ywyramawa pupe.

⁹ Erepyhyk newyrapar.

Erezemuàgà'ym neru'yw imomor àwàm rehe.

Ereywykàz ywy 'y tetea'u uwyryk ma'e pupe.

¹⁰ Ywytyruhu nerexak wà. Na'e uryryryryz wà.

U'ar amo 'y tyapu ma'e ywak wi.

'Y ywy iwype har okororo wà.

'Ykotok aiha katu ma'e upu'àm wà.

¹¹ Kwarahy a'e, zahy a'e no, upytu'u uhyape katu re wà,

neru'yw heny katu haw hexak mehe wà,
nepurukutukaw heny katu haw hexak mehe wà.

12 Nekwahy mehe ereata ywy nà'nàn.

Nekwahy mehe erepyrog teko ywy nà'nànar
wanehe.

13 Erehem eho nereko haw wi neremiaihu wapyro
pà,

tuwihawete neremixak kwer ipyro pà no.

Erekutuk ikatu 'ym ma'e wanuwihawete.

Eremumaw hehe we har zauxiapekwer paw wà
no.

14 Ur ywytuàiw àmàn inuromo har ài
ureàmàtyry'ym pà wà.

Erezuka zauxiapekwer wanuwihaw neru'yw
pupe wanur mehe wà.

Wiko wera'u urewi wà, a'e rupi ipuruzuka wer
urerehe wà.

Ikàg ma'e uzuka hemetarer 'ym ma'e, multe
amogwer teko wanuwi ikwaw kar 'ym pà
wanupe. Nezewe a'e zauxiapekwer ipu-
ruzuka wer urerehe wà.

15 Ereapyk nereimaw kawaru waku'az ne, yryhu
rehe neata pà ne.

Ykotok hehaite ma'e rehe ereata.

16 A'e ma'e henu mehe hepytuhegatu ihe.

Hereme uryryryryz hekyze mehe ihe.

Hekàgaw uhem ihewi.

Napuner kwaw hepy rehe hepu'àmaw rehe kury.

Nezewe rehe we àro putar Tupàn 'ar hezemumik
'ym pà nehe.

A'e 'ar mehe uzepyk putar ureàmàtyry'ymar
wanehe nehe.

17 Aze pi 'yw na'i'a kwaw nehe,
aze uwà 'yw na'i'a kwaw nehe,

aze naheta kwaw uri ipo'o pyràm nehe,
Aze naheta kwaw aroزرàn ipo'o pyràm nehe,
aze naheta kwaw àràpuhàràn ka'api'i pe wà nehe,
aze naheta kwaw tapi'ak pari pupe wà nehe,
¹⁸ Nezewe rehe we amume'u putar Tupàn Tuwe-
harupi Wiko Ma'e ikatu haw izupe nehe.
Herurywete putar Tupàn hepyro har rehe nehe.
¹⁹ Tupàn Tuweharupi Wiko Ma'e hezar wiko
hekàgaw romo.
Hemuata katu kar arapuha ka'a pe har hehaite
ma'e ài hemuigo kar pà.
Hereraha putar ywytyruhu rehe nehe.
Ikatuahy putar hereko àwàm a'e pe nehe.
Upaw kwez kury.

Tupàn ze'eg
Bible without Deuterocanon in Guajajára
(BR:gub:Guajajára)

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guajajára

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Guajajára [gub], Brazil

Copyright Information

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9788531109713

The Bible without Deuterocanon

in Guajajára

© 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-03-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0aad8539-54cc-5543-91cd-25f61502645a